

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2090/2025
13.03.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Радославе Мађаров и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Љубинко Николић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Марко Нешковић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 49/25 од 05.03.2025. године, у седници одржаној 13.03.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 49/25 од 05.03.2025. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Горњем Милановцу П1 59/24 од 16.10.2024. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован, тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је са туженим засновао радни однос на неодређено време од 25.11.2018. године. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад и распореди на послове који одговарају његовој стручној спреми. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му на име неисплаћене минималне зараде исплати за месец новембар 2021. године 32.371,68 динара са законском затезном каматом од 01.01.2022. године до исплате и за децембар 2021. године 33.843,12 динара са законском затезном каматом од 01.02.2022. године до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да на име тужиоца као осигураника, по стопи важећој на дан уплате, уплати доприносе за обавезно социјално осигурање надлежним органима на основице и за период ближе одређен тим ставом изреке и да тужиоцу достави доказ о уплати. Ставом петим изреке, обавезан је тужилац да туженом на име накнаде трошкова поступка исплати 347.750,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 49/25 од 05.03.2025. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11... 10/23), и утврдио да је ревизија тужиоца неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени је власник електросервиса и трговинске радње „ББ“, чији се продајни објекат налази у улици ... број .. у ..., а тужилац је у периоду од 30.10.2020. године до 06.01.2021. године био у радном односу код туженог. У том периоду тужени је имао повреду ока, па се са тужиоцем договорио да га запосли до повратка са лечења и тужилац је тада вршио поправке апарата, добијао је радне налоге и одлазио је на терен, сам или са братом туженог – ВВ, користио службено возило туженог и носио радно одело. Тужилац је са братом и оцем туженог постигао договор да користи гаражу оца туженог која се налазила у склопу њихове породичне куће ради поправке уређаја за своје муштерије, али и поправке других апарата које је вршио заједно са братом туженог ВВ, а за који рад су му накнаду плаћали отац и брат туженог. Такав договор трајао је до децембра 2021. године када је отац туженог позвао тужиоца да покупи и однесе свој алат и материјал из гараже, што је тужилац и учинио. У Агенцији за привредне регистре тужени је регистрован као предузетник, под пословним именом Електросервис и трговинска радња „ББ“, ПР ББ ..., која је активна.

Код тако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су одбили тужбени захтев, применом члана 30. став 1. и 5. и члана 32. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17 – одлука УС, 113/17 и 95/18-аутотентично тумачење). Наиме, како је утврђено да је тужилац током спорног периода, осим у периоду од 30.10.2020. године до 06.01.2021. године када је био у радном односу код туженог, обављао послове поправке апарата у гаражи породичне куће ББ, по усменом договору постигнутом са оцем и братом туженог, а отац и брат туженог нису имали својство лица овлашћеног за заснивање радног односа или за било какво радно ангажовање у име и за рачун туженог, те да су накнаду за обављање рада тужиоцу исплаћивали управо отац и брат туженог на руке, а не тужени, као и да тужени тужиоцу (осим у периоду трајања радног односа), није издавао никакве радне налоге, нема места заснивању радног односа. Посао поправке уређаја и апарата, као и коришћење гараже усмено је договорено између тужиоца и оца и брата туженог. Тужилац није доказао да је са туженим уговорио обављање посла уз зараду. Такође, тужилац је као туженог у овој правној ствари означио физичко лице – ББ из ..., а тужилац је по сопственој тврдњи обављао рад у име и за рачун Електросервиса и

трговинске радње „ББ“, због чега тужилац не може основано да тражи утврђење постојања радног односа код туженог, као физичког лица, код чињенице да је предузетничка радња и даље активна и да предузетник послује и учествује у правном промету под пословним именом које је регистровано у складу са Законом о регистрацији.

Правно становиште нижестепених судова као правилно прихвата и Врховни суд, због чега су неосновани наводи ревизије.

Одредбом члана 30. Закона о раду прописано је да се радни однос заснива уговором о раду који закључује запослени и послодавац и који се сматра закљученим када га потпише запослени и директор, односно предузетник. Из наведене одредбе следи да је уговор о раду формалан, двострано обавезан и теретан правни посао. Одредба члана 32. став 1. истог закона прописује да се уговор о раду закључује пре ступања запосленог на рад у писаном облику, а став 2. да ако послодавац са запосленим не закључи уговор о раду у складу са ставом 1. овог члана, сматра се да је запослени засновао радни однос на неодређено време даном ступања на рад. Правило о фикцији постојања радног односа, предвиђено чланом 32. став 2. Закона о раду, законодавац је увео ради спречавања злоупотребе на тржишту рада и елиминације рада на црно (фактичког рада). Ова правна фикција омогућава да радни однос настане и без закључења уговора о раду у писаном облику. За њену примену није довољно да је радник ступио на рад, па да се сматра да је даном почетка рада засновао радни однос, већ је потребно и да је чињеница ступања на рад наступила сазнањем послодавца, односно да је између послодавца и запосленог постигнут неформалан споразум о заснивању радног односа.

У конкретном случају, тужилац је ступио на рад код туженог у периоду од 30.10.2020. године до 06.01.2021. године, а за преостали период није доказао да је рад који је обављао обављао у име и за рачун електросервиса, нити туженог као физичког лица, већ је обављао рад за оца и брата туженог. Тужилац такође није доказао да је код туженог радио од 2018. године.

Из свега произлази да нису испуњени услови за примену члана 32. Закона о раду, како су правилно закључили нижестепени судови, због чега је одбијен тужбени захтев.

С обзиром да је тужбени захтев за утврђење и постојање радног односа одбијен, тужилац нема право ни на враћање на рад код туженог, као ни на исплату минималне зараде, нити уплату тражених доприноса, јер се ради о правима запосленог из радног односа, односно о захтевима акцесорне природе, чија правна судбина зависи од одлуке о главној ствари, па самим тим и без утицаја су ревизијски наводи којима се оспорава одлука нижестепених судова у погледу захтева за враћање на рад.

Осталим наводима ревизије понављају се жалбени наводи који су већ били правилно цењени од стране другостепеног суда и оспорава се оцена изведених доказа због чега се ревизија не може изјавити, према члану 407. став 1. ЗПП те их овај суд неће детаљно образлагати у складу са одредбом члана 414. став 2. ЗПП.

Са изнетог, на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Весна Субић с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**